

Finansdepartementet

Rebecca.Arvidsson@regeringskansliet.se

2025-12-11

Synpunkter på EU-kommissionens förslag avseende integration av EU:s kapitalmarknad och tillsyn (Market Integration Package)

Fondbolagens förening har inbjudits att lämna övergripande synpunkter på rubricerat förslag inför framtagandet av regeringens faktapromemoria till riksdagen. Föreningen har följande inledande och övergripande synpunkter. Synpunkterna är begränsade till de förslag som främst rör fondmarknaden; ändringar i fonddirektiven, förordningen om underlättande av gränsöverskridande distribution av fonder och Esma-förordningen.

Kommissionens förslag syftar till att stimulera gränsöverskridande verksamhet på den inre marknaden genom att ta bort hinder samt harmonisera regler och förenkla processer. Detta kan bidra till en mer effektiv marknad med lägre kostnader vilket i sin tur kan stimulera investeringar. Föreningen stödjer denna ambition.

Förslagen till ändringar i fonddirektiven

Flera av förslagen innebär att lagstiftningen i medlemsstaterna blir mer harmoniserad. Utrymmet för medlemsstaternas diskretion att införa egna regler tas i hög utsträckning bort. Därmed blir det enklare att driva verksamhet gränsöverskridande inom unionen. Föreningen stödjer ambitionen med ökad harmonisering och ett minskat utrymme för nationell särreglering (s.k. gold-plating). Det innebär inte bara att gränsöverskridande verksamhet underlättas, utan skapar också jämna konkurrensförhållanden mellan fondbolag oavsett var verksamheten är förlagd.

Föreningen är positiv till den harmonisering av tillståndsprocessen för fondbolag och fonder som föreslås. Detta behövs inte bara för att skapa ett jämnt spel fält (level-playing-field), utan även för förtroendet för företag som verkar gränsöverskridande. Eftersom kostnaderna för att verka på den inre marknaden är stora till följd av den regelbörda som tillkommit de senaste tio åren är det nu mycket viktigt att a) regler och processer förenklas, och b) det inte införs ytterligare kostsamma krav. Förslagen innehåller ett flertal mandat för EU-kommissionen att anta regler på nivå 2 samt uppdrag till Esma att utveckla blanketter och IT-lösningar. Mot bakgrund av de erfarenheter föreningen hittills haft av sådana mandat och uppdrag finns en stor risk att de leder till ökade kostnader för företagen i stället för det motsatta. Det måste därför säkerställas att slutresultatet blir kostnadseffektivt, t.ex. genom att tydliggöra att syftet är att förenkla och kostnadseffektivisera processerna för företagen. Det bör inte få

komma i fråga att de föreslagna processerna gör det ännu mer kostsamt för företagen, vilket skulle vara kontraproduktivt i förhållande till syftet med ändringarna.

Föreningen är positiv till att kortare tidsfrister föreslås för att få tillhandahålla tjänster över gränserna. Det innebär förbättrad effektivitet och att företagens *time-to-market* kortas.

Föreningen är vidare positiv till förslagen som innebär att det blir enklare att tillhandahålla tjänster inom den egna koncernen. Det kan bidra till ökad kostnadseffektivitet. För att ambitionen med förslaget ska nås bör emellertid även andra regelverk som reglerar outsourcing inom koncerner ses över. Det gäller t.ex. tjänster som omfattas av DORA-förordningen, penningtvätsregelverket och Ebas riktlinjer om outsourcing. Dessa regelverk går i en annan riktning och riskerar därmed att motverka de effektivitetsvinster som förslaget syftar till att möjliggöra. Nyligen har det införts regler som möjliggör för fondbolag att tillhandahålla andra tjänster utöver de som ingår i fondverksamheten till andra bolag (se artikel 6.3 första stycket b.iv i direktiv 2024/927). För detta krävs dock särskilt tillstånd. I syfte att uppnå kostnadseffektivitet bör tillståndskravet tas bort. Det gäller inte minst när uppdrag tas emot inom den egna koncernen. Det bör inte spela någon roll om det är fondbolaget som lägger ut uppdrag till annat koncernbolag, eller om annat koncernbolag lägger ut uppdrag på fondbolaget.

Föreningen är försiktigt positiv till förslaget att införa ett s.k. förvaringsinstitutspass. Det skulle medföra att utländska kreditinstitut kan tillhandahålla förvaringsinstitutstjänster på den svenska marknaden utan att behöva etablera en filial här. Sannolikt skulle konkurrensen därmed öka och kostnaderna minska. Föreningen kan samtidigt konstatera att det för ett fondbolag finns fördelar med att ha ett förvaringsinstitut som är etablerat i Sverige och känner den svenska marknaden väl. Det är emellertid främst ett affärsmässigt övervägande och bör inte hindra de fondbolag som så önskar från att välja ett annat institut.

Föreningen anser att det är positivt att s.k. indexnära fonder får tillämpa samma exponeringsregler som indexfonder och därmed får samma möjligheter att efterbilda sammansättningen av ett index.

Det är positivt att regler om UCITS-faktablad utmönstras, och att faktablad därmed inte längre behöver tillhandahållas professionella investerare. Vidare är det positivt att regler om informationsbroschyr och halvårsrapport fullharmoniseras. Föreningen vill dock i sammanhanget påpeka att halvårsrapporten av regelförenklingsskäl bör utmönstras. Den är inte efterfrågad av investerare, men medför kostnader för bolagen.

I syfte att åstadkomma ökad tillsynskonvergens lämnas ett flertal förslag. Ett av förslagen är att Esma minst årligen ska genomföra en översyn avseende stora EU-koncerner med fondbolag eller AIF-förvaltare. Föreningen har inga invändningar mot en ökad tillsynskonvergens. Det är sannolikt av vikt för förtroendet för gränsöverskridande verksamhet. Det är t.ex. nödvändigt att investerare kan förlita sig på att investerarskyddet är detsamma för inhemska och utländska fonder. Föreningen är emellertid negativ till de förslag som lämnas. En första invändning är att tillämpningsområdet är mycket oklart. Det framgår t.ex. inte hur man ska se på koncernbegreppet i detta sammanhang. Det framgår inte heller vilket kapital som ska inräknas vid bedömningen av om det rör sig om en "stor" koncern. Det bör bl.a.

klargöras att det endast är fondkapitalet som ska ingå, och inte det kapital som förvaltas inom ramen för diskretionär portföljförvaltning. Det bör vidare klargöras att fondkapital som förvaltas på delegation av annat fondbolag inte ska ingå.

Grundtanken med förslaget synes vara att denna översyn för några stora aktörer ska påverka tillsynspraxis inom hela unionen. I annat fall har man inte uppnått någon tillsynskonvergens. De aktörer som kommer att omfattas av översynen kommer från ett fåtal mellaneuropeiska länder. Det är således praxis i dessa länder som kommer att diskuteras, och utgöra bas för hur tillsynen bör bedrivas i övriga länder. Det framstår för svensk del inte som en ändamålsenlig ordning. Föreningen bedömer att den riskbaserade tillsyn som drivs i Sverige är väl anpassad för vår marknad, inte minst vad gäller konsumentskydd. Därtill kommer att de aktörer som omfattas av sådan ”dubbel tillsyn” sannolikt kommer att få stora kostnader för detta, eftersom såväl den nationella tillsynen som Esmas översyn ska bekostas.

Föreningen anser att Esma i första hand bör använda sig av de möjligheter till tillsynskonvergens som redan finns. Därtill föreslås nya mekanismer avseende samarbete och påverkan i Esma-förordningen (artikel 8a och 19a). Detta bör för närvarande vara tillräckliga åtgärder.

Förslagen i förordningen om underlättande av gränsöverskridande distribution av fonder och Esma-förordningen

Det föreslås att kommissionen genom delegerade akter ska fastställa innehåll och format för marknadsföringskommunikation, innehållande bl.a. principer för utformning, hur risker ska beskrivas, hur kostnader och avgifter ska redovisas samt vilken information om historisk och framtida avkastning som får ingå (artikel 5). Föreningen anser att detta kan vara positivt, särskilt för mindre aktörer som kan ha begränsade möjligheter att ta reda på hur marknadsföringslagarna ser ut i olika länder när de önskar distribuera sina fonder internationellt.

Föreningen har emellertid också farhågor för utfallet av detta mandat. Esma har tagit fram riktlinjer för fondmarknadsföring. Dessa är inte konsumentanpassade på det sätt som är brukligt i Sverige. Konsumentverket och föreningen har därför kommit överens om egna riktlinjer som i vissa avseenden går längre och i andra avseenden motverkar s.k. *information overload*. Vi ser en risk att Esmas riktlinjer nu kommer att omvandlas till bindande nivå 2-regler. Om detta förverkligas är det av stor vikt att Finansinspektionen och Konsumentverket aktivt deltar i utarbetandet av reglerna.

Vi noterar vidare förslaget till ”Esma data plattform” (artikel 13.c i Esma-förordningen). Föreningen anser att det är positivt med ett förenklat förfarande för anmälningar och avanmälningar av gränsöverskridande distribution av fonder samt om samarbetet mellan hem- och värdlandsmyndigheter vid gränsöverskridande marknadsföring kan effektiviseras. Företagen kommer enligt förslaget att betala avgifter för detta till Esma. Såsom tidigare anförts måste det säkerställas att detta inte leder till ökade kostnader för företagen. Det skulle annars motverka ambitionen om ökad gränsöverskridande verksamhet. Det är vidare oklart om och i så fall hur denna plattform kommer att samexistera med Finansinspektionens register. Detta register kan fylla en viktig funktion för investerare.

Föreningen är negativ till de förslag i Esma-förordningen som innebär att Esma kan dra tillbaka tillståndet för en aktör att verka gränsöverskridande (artikel 17aa och 17aaa). Brister i tillsynen hos en nationell tillsynsmyndighet innebär enligt förslaget i värsta fall att marknadsaktörer kommer att hindras från att erbjuda tjänster och produkter i andra medlemsstater genom beslut av Esma. Om tillsynsmyndigheten har brister i sin tillsyn, så är detta utanför marknadsaktörernas kontroll. Om en myndighet har kompetens- eller resursbrist, är det den som ska åtgärda problemet utan att det får effekt på marknaden och dess aktörer. Brister i tillsynen betyder inte automatiskt brist i regelefterlevnad hos de marknadsaktörer som omfattas av tillsynen, och det finns ingen automatisk korrelation mellan brister i tillsynen och kvaliteten på de erbjudna produkterna och tjänsterna. Vidare är rekvisiten för ingripande mycket vida ("could jeopardise the integrity of financial markets, financial stability or investor protection"). Förfarandet skulle skapa stor rättsosäkerhet hos företagen. En etablering i ett annat land är ofta mycket kostsam. Förslaget riskerar därför att motverka gränsöverskridande verksamhet.

FONDBOLAGENS FÖRENING

Helene Wall
chefsjurist

Madeleine Dubois Orvelius
senior jurist